

26.02.2020

Ärende/15

§ 66

Den av ledamoten Outi Alanen väckta motionen om en enhet för psykiatrisk vård med låg tröskel

HEL 2019-010080 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Behandling

Ledamoten Anna Vuorjoki understödd av ledamoten Mauri Venemies föreslog att stadsfullmäktige skulle återremittera ärendet för ny beredning utgående från att det genom att höra anställda inom social- och hälsovården, klienter och organisationer ska utredas hur det nuvarande servicesystemet kan tillgodose hjälpbehovet i akuta livssituationskriser och om det finns behov av en enhet med fokus speciellt på behandling av livssituationskriser.

1 omröstningen

Fortsatt behandling av ärendet JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Behandlingen fortsätter

NEJ-förslag: Ärendet återremitteras för ny beredning utgående från att det genom att höra anställda inom social- och hälsovården, klienter och organisationer ska utredas hur det nuvarande servicesystemet kan tillgodose hjälpbehovet i akuta livssituationskriser och om det finns behov av en enhet med fokus speciellt på behandling av livssituationskriser.

Ja-röster: 60

Alviina Alametsä, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Fatim Diarra, Jussi Halla-aho, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Mari Holopainen, Nuutti Hyttinen, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Heimo Laaksonen, Anna Laine, Johanna Laisaari, Otto Meri, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Dani Niskanen, Laura Nordström, Sara Paavolainen, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Amanda Pasanen, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Pauliina Saares, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Tomi Sevanter, Satu Silvo, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Lilja Tamminen, Pilvi Torsti, Matias Turkkila, Ulla-Marja Urho, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Laura Varjokari, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

26.02.2020

Ärende/15

Nej-röster: 19

Zahra Abdulla, Paavo Arhinmäki, Katju Aro, Eva Biaudet, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Joel Harkimo, Veronika Honkasalo, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Vesa Korkkula, Petra Malin, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Jussi Niinistö, Petrus Pennanen, Suldaan Said Ahmed, Mauri Venemies, Anna Vuorjoki

Blanka: 3

Silja Borgarsdottir Sandelin, Abdirahim Husu Hussein, Ville Jalovaara

Frånvarande: 3

Pia Pakarinen, Matti Parpala, Terhi Peltokorpi

Stadsfullmäktige fortsatte behandlingen av ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Outi Alasen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Outi Alanen och 28 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden ska inrätta en enhet för psykiatriska tjänster med låg tröskel.

Stadsstyrelsen konstaterar att det inte är ändamålsenligt att inrätta en ny enhet som motsvarar en sjukhusavdelning. Vid brådskande behov av hjälp vid livskriser kontaktar man sin egen hälsostation. I allvarliga situationer söker man sig till den psykiatriska jouden vid Haartmanska sjukhuset och Malms sjukhus.

Social- och hälsovårdssektorn har som mål att öppna ett lättillgängligt serviceställe i anslutning till varje central för hälsa och välbefinnande. Samtidigt bedöms det om antalet mentalvårdare och missbrukarvårdare är tillräckligt stort. Staden har stärkt tillgången på lättillgängliga mentalvårdstjänster i och med att mentalvårdsservicestället Mieppi har

26.02.2020

Ärende/15

öppnats i anslutning till Kvarnbäckens hälsostation. Alla helsingforsare kan kontakta servicestället vid livets krissituationer.

Social- och hälsovårdsnämnden har gett ett utlåtande i ärendet. Stadsstyrelsens svar stämmer överens med nämndens utlåtande.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Outi Alasen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Stadsfullmäktige 12.02.2020 § 41

HEL 2019-010080 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 03.02.2020 § 82

HEL 2019-010080 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

26.02.2020

Ärende/15

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

03.02.2020 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Palautusehdotus:

Anna Vuorjoki: Palautetaan asia valmisteluun siten, että selvitetään sosiaali- ja terveystoimen työntekijöitä, asiakkaita ja järjestöjä kuullen, miten nykyinen palvelujärjestelmä pystyy vastaamaan avun tarpeeseen akuuteissa elämäntilannekriiseissä sekä onko tarvetta erityisesti elämäntilannekriisien hoitoon keskittyneelle yksikölle.

Kannattaja: Suldaan Said Ahmed

Asian käsittelyn keskeyttämisestä äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

Äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Anna Vuorjoen palautusehdotuksen mukaisesti

Jaa-äännet: 13

Mikko Kiesiläinen, Otto Meri, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa, Ozan Yarnar

Ei-äännet: 2

Suldaan Said Ahmed, Anna Vuorjoki

Kaupunginhallitus päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 13 - 2.

27.01.2020 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 03.12.2019 § 292

HEL 2019-010080 T 00 00 03

Lausunto

26.02.2020

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Outi Alasen ja 28 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien matalan kynnyksen psykiatrian yksikön perustamista:

"Kiireellisessä aikuisikäisten elämänkriiseihin liittyvässä avun tarpeessa otetaan yhteys omalle terveysasemalle. Hoidon tarpeen arviointi tehdään digitaalisesti tai tulemalla paikan päälle. Digitaalisia yhteydenotomahdollisuuksia ovat sähköinen yhteydenottoaavake, puhelu takaisinsoittopalvelulla ja jatkossa myös chat. HUSin Mielenterveystalo on asiakkaan käytössä hänen arvioidessaan itse tilannettaan ennen yhteydenottoa. Noin puolelle terveysasema-asiakkaista vastaanottoaika varataan jo samalle päivälle. Terveysaseman terveydenhoitaja tai lääkäri ohjaa kriisiasiakkaan hoidon tarpeen arvion jälkeen mielenterveys- ja päihdesairaanhoidajan vastaanotolle, joka on yhteydessä asiakkaaseen pääsääntöisesti samana arkipäivänä yhteydenotosta. Kriisipotilaille on varattu akuuttiaikoja.

Ympäri vuorokautisesti vuoden jokaisena päivänä toimiva psykiatrian päivystys Haartmanin ja Malmin sairaaloissa auttaa päivystyksellisissä vakavissa kiiretilanteissa ja järjestää potilaalle hoidon tarvetta vastaavan jatkohoitopaikan.

Psykiatrisissa kriisitilanteissa asiakas, läheinen tai työntekijä voi ottaa arkisin suoraan yhteyttä psykiatrian poliklinikalle, josta asiakas saa avun akuutti-, arviointi- ja konsultaatiotyöryhmästä (ns. AAK-työryhmät). Kiiretilanteissa psykiatrinen arviointi ja hoito järjestetään potilaan hoidon tarpeesta riippuen 1–3 arkipäivän sisällä yhteydenotosta. Hoitoon otetaan aina mukaan potilaan läheisverkosto ja varmistetaan potilaan psykososiaalinen tuki. Tarvittaessa tehdään kotikäyntejä.

Kynnyksettömien mielenterveyspalvelujen saatavuutta on vahvistettu Myllypuron terveysaseman yhteyteen avatulla mielenterveyspalvelupisteellä (mielenterveyspalvelupiste Mieppi), jonne voi ottaa yhteyttä elämäntilannekriiseissä kaikkialta Helsingistä. Jos palvelupisteeseen tarjoamat interventiot eivät ole riittäviä, hoitoa jatketaan esimerkiksi palvelusetelillä asiakkaalle tarjottavalla lyhytterapialla tai psykiatrisessa erikoissairaanhoidossa. Lyhytterapiain hankintaprosessi on vielä kesken.

Sosiaali- ja terveystoimialan tavoitteena on jatkossa avata kynnyksetön palvelupiste jokaisen terveys- ja hyvinvointikeskuksen yhteyteen. Samassa yhteydessä arvioidaan myös terveysasemilla toimivien mielenterveys- ja päihdesairaanhoidajien riittävyys.

Jos kriisipotilaan oireilun ennakoidaan pitkittyvän tai muuttuvan vaikeasteiseksi, potilas hoidetaan psykiatrian poliklinikan tiivistetyssä avohoidossa, Auroran sairaalan päiväosastolla tai ympärivuorokautisella osa-

26.02.2020

Ärende/15

stolla. Ympäri vuorokautinen hoito tulee kyseeseen silloin, kun muut hoitokeinot ovat riittämättömiä.

HUS Psykiatria tuottaa vuosittain päivitetyn työnjakosopimuksen mukaisesti koko Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin väestölle alueellisesti keskitetyt erityisryhmille tarkoitettut psykiatrian palvelut ja Helsingin omaa palvelutuotantoa täydentävät palvelut.

Äkillisessä elämänsä tilanteessa on käytettävissä psykiatriset akuutti-työryhmät sekä perusterveydenhuollon mielenterveyspalvelut. Jo psykiatrisessa hoidossa oleville on käytettävissä intensiivinen avokuntoutus ja päiväsaaraala tiivistetyn avohoidon tarpeeseen. Akuutissa sairaalahoidon tarpeessa on käytettävissä Auroran ensihoito-osasto ja muut sairaalaosastot. Toiminnan painopiste on monipuolisten avopalvelujen lisäämisessä ja kehittämisessä. Uuden sairaalaosastoa vastaavan yksikön perustaminen ei olisi kokonaisuuden ja kustannusten kohdentamisen kannalla mielekäästä.

Koko HUS-piirin aikuisväestölle tarkoitettut alueellisesti keskitetyt erityisryhmien palvelut psykiatriassa ovat:

1. Syömishäiriöpotilaiden avohoito-, päiväosasto- ja vuodeosastopalvelut
2. Neuropsykiatrian erityispalvelut
3. Kuurojen omakieliset (viittomakieliset) konsultaatio- ja sairaanhoitopalvelut
4. Sukupuoli-identiteetin tutkimukset ja sukupuolenkorjausprosessin koordinointi
5. Oikeuspsykiatrian palvelut
6. Terveystuolitoimikunnan avo- ja sairaalahoido
7. Yleissairaala psykiatrian konsultaatiot (ml. kriisihoito) HYKS Helsingin sairaaloiden somaattisissa yksiköissä
8. Riippuvuuspsykiatrian erityispalvelut
9. Äidinkieleltään ruotsinkielisten potilaiden osastohoito (kun potilaan hoidossa on perusteltua kokonaisvaltainen ruotsinkielinen osastomiljö)
10. Tilapäisesti kaupungissa oleskelevien ulkomaalaisten (turistit) sairaalahoido ja turvapaikanhakijoiden tarvittava psykiatrisen erikoissairaanhoido.

Helsingin omaa palvelutuotantoa täydentävät palvelut HUS Psykiatriassa ovat:

1. Geropsykiatrian erityispalvelut

26.02.2020

Ärende/15

2. Vaikea-asteisesti oireilevien ja potentiaalisesti väkivaltaisten potilaiden erityispalvelut
3. Neuromodulaatiohoidon toteutus
4. Kulttuuripsykiatrian erityispalvelut.

Edellä mainittujen tehtävien lisäksi HUS Psykiatria täydentää Helsingin palveluita tarvittavin osin vaativissa työkyky- ja kuntoutusarvioissa ja varhaista vuorovaikutusta tukevassa perhepalvelutoiminnassa. Tämän lisäksi HUS vastaa varusmiespalveluksessa olevien psykiatrisesta erikoissairaanhoidosta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Matalalla kynnyksellä perustasolla toteutuva mielenterveys- ja päihdehäiriöiden varhainen tunnistaminen ja psykososiaalinen tuki ehkäisevät oireiden vaikeutumista ja kroonistumista ja ovat kustannustehokkaita interventioita. Perustason ja matalan kynnyksen avoimitoimien en-
sisijaisuus lisäävät asiakkaan osallisuutta, vahvistavat arjessa selviytymistä ja vähentävät erityistason palvelujen tarvetta.”

19.11.2019 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi